

v evropské politice (17. 7. – 23. 7. 2017)

Událost týdne:

20. července schválila dolní komora polského parlamentu – Sejm – kontroverzní zákon o nejvyšším soudu, který prosazovala vládnoucí konzervativní strana Právo a spravedlnost (PiS) a který dle kritiků de facto podřizuje nejvyšší soud ministerstvu spravedlnosti. O dva dny později schválil zákon i polský Senát. Polský prezident Andrzej Duda podmínil podpis zákona přijetím jím navržené úpravy zákona o soudní radě, který v předchozím týdnu schválil polský parlament a který vyvolal rozsáhlé protesty po celém Polsku. Duda požadoval, aby členové soudní rady byli v Sejmu voleni třipětinovou většinou. Opozice návrh přivítala. Polská vláda čelí kvůli chystaným změnám v soudnictví mezinárodní kritice, a to i ze strany EU, která Polsko vyzvala k zastavení projednávaných reforem. Naopak podle Maďarska se EU nemá do vnitřních záležitostí Polska vměšovat. V souvislosti se schválením zákona pokračovaly protesty tisíců demonstrantů ve městech napříč Polskem. Protestující požadují, aby Duda reformy vetoval.

18. července vyhlásili proruští separatisté na východě Ukrajiny nový stát Malorusko, do něhož podle nich spadá 19 z 24 ukrajinských regionů i ukrajinské hlavní město Kyjev. Malorusko má být dle separatistů právním nástupcem Ukrajiny. Hlavním městem se má stát Doněck. Rusko krok označilo za „osobní iniciativu“ vůdce doněckých separatistů Alexandra Zacharčenko a ujistilo, že se hodlá řídit minskými mírovými dohodami.

18. července rozhodl Stálý rozhodčí soud (PCA) v Haagu, že Rusko musí Nizozemsku zaplatit asi 5,5 milionu eur jako odškodnění za zabavení lodi Greenpeace plující pod nizozemskou vlajkou a neoprávněné zadržení a uvěznění její posádky. Podle PCA tím Rusko porušilo Úmluvu OSN o mořském právu. K incidentu došlo v září 2013 v mezinárodních vodách Barentsova moře, když ekologičtí aktivisté, kteří tvořili posádku lodi, protestovali u ruské ropné plošiny Prirazlomnaja. Rusko argumentovalo tím, že v oblasti má exkluzivní hospodářská práva.

19. července informovala agentura ČTK s odvoláním na agenturu Reuters, že americký prezident Donald Trump se se svým ruským protějškem Vladimírem Putinem setkal během nedávného summitu zemí G20 v německém Hamburku dvakrát. Druhý rozhovor se uskutečnil během večere organizované německou kancléřkou Angelou Merkelovou pro delegáty summitu a jejich partnery. Rozhovoru se měl účastnit krom obou státníků jen Putinův tlumočnick. Trump i Putinův mluvčí Dmitrij Peskov odmítli, že by se jednalo o tajnou schůzku. Podle Peskova si prezidenti vyměnili názory týkající se ruského zákazu adopce ruských dětí americkými rodiči z roku 2012.

19. července se dohodl izraelský premiér Benjamin Netanjahu s premiéry zemí visegrádské čtyřky (V4 - ČR, SR, Polsko, Maďarsko) na vůbec prvním vzájemném jednání V4 a Izraele, že založí společnou pracovní skupinu, která bude cílit na potírání terorismu.

20. července oznámil německý ministr zahraničí Sigmar Gabriel, že německá politika vůči Turecku musí nabrat nový směr. Německo například zpřísní cestovní doporučení pro Němce směřující do Turecka. Napětí ve vzájemných vztazích vystupňovalo nedávné zadržení šesti lidskoprávních aktivistů, mezi nimiž byl i Němec, Švéd či ředitelka organizace Amnesty International v Turecku Ildi Eserová. Turecko je viní z podpory terorismu a nevyslyšelo německou výzvu k jejich propuštění.

20. července uvedl vyjednaváč EU pro brexit Michel Barnier, že Británie musí do třetího kola jednání o brexitu, které se uskuteční na konci srpna, upřesnit svůj postoj ke klíčovým sporným otázkám vyplývajícím ze skončeného druhého kola jednání. Podle EU by práva unijních občanů v Británii po brexitu měl garantovat Soudní dvůr EU, což Británie odmítá. Dle Barniera je třeba vyjasnit také konkrétní finanční závazky Británie vůči EU, jež musí být dorovnané.

Telegraficky

- Dne 22. července informoval server iROZHLAS.cz, že moldavský parlament požaduje, aby se z východní části země – Podněstří - stáhlo všech 1500 ruských vojáků. Podle proruský orientovaného moldavského prezidenta Igora Dodona se jedná o provokaci ze strany parlamentu.

